

ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

ศึกษากรณีการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในธุรกิจประกันวินาศภัย¹

กมลชนก คำพาอินทร์²

จากการศึกษาเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 กรณีการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในธุรกิจประกันวินาศภัย มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาความเป็นมา แนวคิด ทฤษฎีและหลักการของการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในธุรกิจประกันวินาศภัย กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของต่างประเทศเปรียบเทียบกับกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศไทย ซึ่งทำให้ผู้ศึกษาได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นอยู่ส่วนตัว ซึ่งการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นหลักกฎหมายสากลที่ใช้บังคับกันในระหว่างประเทศมานานแล้ว การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นส่วนหนึ่งของการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล ซึ่งเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ เนื่องจากธรรมชาติของมนุษย์ย่อมมีสิทธิที่จะใช้ชีวิตตามลำพัง โดยปราศจากการแทรกแซงหรือรบกวนจากบุคคลอื่น ทุกประเทศในโลกต่างให้ความสำคัญในเรื่องการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นอย่างมาก โดยปฎิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ ข้อ 12 บัญญัติว่า “บุคคลใดจะถูกแทรกแซงตามอำเภอใจในความเป็นส่วนตัว ครอบครัว ที่อยู่อาศัยหรือการสื่อสาร หรือจะถูกกลบเกล็นเกียรติยศ และชื่อเสียงไม่ได้ ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองของกฎหมายจากการแทรกแซงสิทธิ หรือการกลบเกล็นดังกล่าวนั้น” และสหภาพยุโรปก็ได้มี กฎหมายการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นมาตรฐานสากลของสหภาพยุโรป กล่าวคือ General Data Protection Regulation : GDPR (EU) 2016/679 ดังนี้ ในส่วนของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ก็ได้มีการบัญญัติรับรองไว้เกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลไว้เช่นกันในมาตรา 32 ว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัว” และวรรคสองบัญญัติว่า “การกระทำอันเป็นการละเมิดหรือกระทบต่อสิทธิของบุคคลตามวรรคหนึ่ง หรือการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้ประโยชน์ไม่ว่าในทางใด ๆ จะกระทำมิได้

¹บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ศึกษากรณีการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในธุรกิจประกันวินาศภัย โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์ ดร.พันธ์เทพ วิฑิตอนันต์ และคณะกรรมการสอบ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คนพร จิตต์รุ่งเกียรติ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณฑิลา ภักดิ์กิจ

²นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (วิทยาเขตบางนา) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ” และเนื่องจากปัจจุบันมีการล่วงละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล สร้างความเสียหาย เดือดร้อน รำคาญ ให้แก่ผู้เป็นเจ้าของข้อมูลอย่างมาก จึงทำให้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ที่เป็นกฎหมายกลางใช้บังคับเป็นการทั่วไปทั้งภาครัฐและภาคเอกชน การมีกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลนั้น จะทำให้การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นไปอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ ช่วยป้องกันการล่วงละเมิดความเป็นส่วนตัวของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

ในส่วนของการประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย เป็นธุรกิจที่มีฐานข้อมูลขนาดใหญ่และมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับข้อมูลส่วนบุคคลทั้งข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไปและข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความอ่อนไหว กล่าวคือผู้ประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยจะต้องเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เอาประกันภัย ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลส่วนตัวที่ระบุ ชื่อ นามสกุล วันเดือนปีเกิด เพศ อายุ อาชีพ ที่อยู่อาศัยและสถานที่ทำงาน ข้อมูลด้านสุขภาพ ความพิการ ประวัติการรักษาพยาบาล เพื่อใช้ประกอบการพิจารณารับประกันภัย การกำหนดเบี้ยประกันภัย การกำหนดขอบเขตความคุ้มครองตามกรมธรรม์ประกันภัย รวมทั้งการพิจารณาจ่ายค่าสินไหมทดแทน จึงเห็นได้ว่าธุรกิจประกันวินาศภัยเป็นธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคลปริมาณมาก กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลจึงมีความสำคัญและมีผลกระทบต่อผู้ประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยเป็นอย่างมาก

อย่างไรก็ดี พบว่าพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 อันเป็นกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นการทั่วไปของประเทศไทย ยังมีบทบัญญัติที่อาจยังไม่สอดคล้องกับกฎเกณฑ์ว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลระหว่างประเทศ เป็นอุปสรรคในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย รวมถึงยังมีความไม่ชัดเจน เป็นปัญหาในการใช้การตีความและการนำมาปฏิบัติอีกหลายประการ ซึ่งสรุปได้ ดังต่อไปนี้

ปัญหาเกี่ยวกับสิทธิในการขอแก้ไขข้อมูลให้ถูกต้องของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 มาตรา 35 บัญญัติว่า “ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องดำเนินการให้ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นถูกต้อง เป็นปัจจุบัน สมบูรณ์ และไม่ก่อให้เกิดความเข้าใจผิด” ซึ่งหากตีความตามตัวอักษรจะเห็นได้ว่าบทบัญญัตินี้ดังกล่าว มีลักษณะเป็นการกำหนดหน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งบทบัญญัตินี้ดังกล่าวเป็นการสร้างภาระแก่ผู้ประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยมากเกินความจำเป็น เนื่องจากในธุรกิจประกันวินาศภัยมีกรรมธรรม์ประกันภัยบางประเภทที่มีความคุ้มครองระยะยาว บริษัทประกันวินาศภัยจะได้รับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เอาประกันภัยจากการให้ข้อมูลเพื่อเข้าทำสัญญา

ประกันภัยเท่านั้น หากภายหลังข้อมูลส่วนบุคคลมีการเปลี่ยนแปลงและไม่ใช้ข้อมูลที่จำเป็นต่อการจ่ายค่าสินไหมทดแทน ผู้เอาประกันภัยก็ไม่จำเป็นต้องแจ้งต่อบริษัทประกันวินาศภัย ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ของสหภาพยุโรป GDPR มาตรา 16 บัญญัติให้เป็นสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ที่สามารถขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลแก้ไขข้อมูลส่วนบุคคลของตนให้ถูกต้องสมบูรณ์ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 มาตรา 35 จึงต้องมีการแก้ไขบทบัญญัติดังกล่าว เพื่อให้บทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในการขอแก้ไขข้อมูลให้ถูกต้อง ซึ่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นการทั่วไปของประเทศไทย และเพื่อให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ของสหภาพยุโรปซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นสากล

ปัญหาการส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เอาประกันภัยไปยังต่างประเทศที่ต้องมีมาตรฐานการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เพียงพอ เนื่องจากบริษัทประกันวินาศภัยมีการส่งข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เอาประกันภัยไปยังบริษัทแม่ในต่างประเทศเพื่อพิจารณารับประกันภัย หรือส่งข้อมูลไปเพื่อเอาประกันภัยต่อบริษัทรับประกันภัยต่อต่างประเทศ และกรณีบริษัทประกันภัยต่อส่งข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อเอาประกันภัยต่อช่วงกับบริษัทประกันภัยต่อช่วงต่างประเทศ โดยที่พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 มาตรา 28 กำหนดว่าประเทศปลายทางที่ได้รับข้อมูลส่วนบุคคลนั้นจะต้องมีมาตรฐานการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เพียงพอ ตามหลักเกณฑ์การให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลประกาศกำหนด เพื่อเป็นหลักประกันว่าข้อมูลส่วนบุคคลจะได้รับความคุ้มครองจากประเทศผู้รับโอนข้อมูลส่วนบุคคล แต่เนื่องจากยังไม่มีประกาศของคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณามาตรฐานการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เพียงพอของประเทศปลายทางที่รับข้อมูลส่วนบุคคล จึงเป็นปัญหาว่าผู้ประกอบการธุรกิจประกันวินาศภัยที่จำเป็นต้องส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เอาประกันภัยไปยังต่างประเทศ จึงไม่อาจทราบได้ว่าบริษัทแม่หรือบริษัทรับประกันภัยต่อในต่างประเทศนั้น เป็นบริษัทที่ถือว่ามีมาตรฐานการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เพียงพอหรือไม่ ซึ่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นกฎหมายกลางที่ใช้บังคับทั่วไปของประเทศไทย จึงควรกำหนดมาตรฐานการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลให้สอดคล้องกับเกณฑ์ระหว่างประเทศ เพื่อให้สิทธิในข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างครบถ้วน

ปัญหาการกำหนดระยะเวลาการแจ้งเหตุละเมิดของผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเมื่อมีข้อมูลรั่วไหล กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลให้ความสำคัญกับการคุ้มครองความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคล และสิทธิความเป็นอยู่ส่วนตัวของเจ้าของข้อมูลค่อนข้างมาก จะเห็นได้จากการกำหนดหน้าที่ของผู้

ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจัดให้มีมาตรการรักษาความปลอดภัยที่เหมาะสม ซึ่งหากมีการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องแจ้งเหตุการณ์ละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลแก่สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ชักช้าภายใน 72 ชั่วโมง นับแต่ทราบเหตุละเมิดดังกล่าว และแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบหากมีความเสี่ยงสูงและกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ทั้งนี้ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 มาตรา 40 (2) ได้ระบุหน้าที่ของผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลจัดให้มีมาตรการรักษาความปลอดภัยที่เหมาะสม และแจ้งผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทราบเมื่อมีเหตุการณ์ละเมิดเกิดขึ้น แต่บทบัญญัติดังกล่าวไม่ได้กำหนดระยะเวลาให้ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลแจ้งแก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งยังไม่สอดคล้องกับหลักการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลระหว่างประเทศ ของสหภาพยุโรป หรือ GDPR มาตรา 33 ของสหภาพยุโรป ที่กำหนดให้ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลแจ้งเหตุการณ์ละเมิดแก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ หากไม่มีการกำหนดระยะเวลาในการแจ้งให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทราบ อันจะมีหน้าที่และความรับผิดชอบต่อผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งยังทำให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่ได้รับการคุ้มครองความเป็นส่วนตัวตามกฎหมายอย่างครบถ้วน

จากการศึกษาค้นคว้าปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในธุรกิจประกันวินาศภัย ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ผู้ศึกษาพบว่าข้อเสนอแนะคือ

1. ปัญหาเกี่ยวกับสิทธิในการขอแก้ไขข้อมูลให้ถูกต้องของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

เพื่อให้บทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในการขอแก้ไขข้อมูลให้ถูกต้อง (Right to rectification) ได้ถูกบัญญัติโดยชัดแจ้งในกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นการทั่วไปของประเทศไทยและสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ของสหภาพยุโรปซึ่งเป็นกฎเกณฑ์ว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นสากล และสิงคโปร์ที่มีการใช้หลักเกณฑ์ดังกล่าว

ผู้ศึกษาขอเสนอให้แก้บทบัญญัติมาตรา 35 “ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องดำเนินการให้ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นถูกต้องเป็นปัจจุบัน สมบูรณ์ และไม่ก่อให้เกิดความเข้าใจผิด”

แก้เป็น “เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิจะขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลแก้ไขข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนให้ถูกต้องหรือสมบูรณ์ หากข้อมูลดังกล่าวนั้นไม่ถูกต้องหรือสมบูรณ์ ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ในการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลด้วย

เมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีคำขอตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการตามคำขอโดยไม่ชักช้า แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำขอ”

2. ปัญหาเกี่ยวกับการส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เอาประกันภัยไปยังต่างประเทศที่ต้องมีมาตรฐานการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เพียงพอ

เนื่องจากในขณะนี้ (เดือนกันยายน 2563) ยังไม่มีประกาศของคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณามาตรฐานการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เพียงพอของประเทศปลายทางที่รับข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อให้เกณฑ์การพิจารณาในเรื่องดังกล่าวมีมาตรฐานสอดคล้องกับกฎหมายของสหภาพยุโรป

ผู้ศึกษาขอเสนอกรอบแนวทางในการพิจารณามาตรฐานการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เพียงพอตามแนวทางของสหภาพยุโรปดังต่อไปนี้

(1) ประเทศปลายทางต้องมีกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งอาจเป็นกฎหมายเป็นการทั่วไปหรือเป็นรายภาคส่วน โดยสะท้อนหลักนิติธรรม หลักการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและสิทธิขั้นพื้นฐาน ตลอดจนการส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลไปยังต่างประเทศหรือองค์กรระหว่างประเทศ และการใช้บังคับได้ของสิทธิของเจ้าของข้อมูล

(2) ประเทศปลายทางต้องมีองค์กรหรือหน่วยงานกำกับดูแลที่เป็นอิสระ ที่มีความรับผิดชอบในการบังคับใช้ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศนั้น รวมถึงมีอำนาจในการช่วยเหลือหรือให้คำปรึกษาแก่เจ้าของข้อมูล ตลอดจนทำหน้าที่ร่วมมือกับหน่วยงานกำกับดูแลของประเทศอื่น ๆ

(3) ประเทศปลายทางต้องมีพันธกรณีระหว่างประเทศในการเข้าผูกพันทางกฎหมายหรือการเข้าร่วมในระบบพหุภาคีหรือภูมิภาคในเรื่องการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

3. ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดระยะเวลาการแจ้งเหตุละเมิดของผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเมื่อมีข้อมูลรั่วไหล

เพื่อให้บทบัญญัติเกี่ยวกับการกำหนดระยะเวลาการแจ้งเหตุละเมิดของผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเมื่อมีข้อมูลรั่วไหล ได้ถูกบัญญัติโดยชัดแจ้งในกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นการทั่วไปของประเทศไทยและสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ของสหภาพยุโรปซึ่งเป็นกฎเกณฑ์ว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นสากล

ผู้ศึกษาขอเสนอให้แก้บทบัญญัติมาตรา 40 (2) “จัดให้มีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสม เพื่อป้องกันการสูญหาย เข้าถึง ใช้ เปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยปราศจาก

อำนาจหรือโดยมิชอบ รวมทั้งแจ้งให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทราบถึงเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดขึ้น”

แก้เป็น “จัดให้มีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสม เพื่อป้องกันการสูญหาย เข้าถึง ใช้ เปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยปราศจากอำนาจหรือโดยมิชอบ รวมทั้งแจ้งให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทราบถึงเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดขึ้นโดยไม่ชักช้า ภายในเจ็ดสิบสอง ชั่วโมงนับแต่ทราบเหตุเท่าที่จะสามารถกระทำได้”

เอกสารอ้างอิง

นคร เสรีรักษ์. ความเป็นส่วนตัว: ความคิด ความรู้ ความจริง และพัฒนาการเรื่องการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในประเทศไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. แพร์: พี.เพรส, 2563.

สุพิศ ปราณีตพลกรัง. การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2563.

อชิพร สิทธิธีรรัตน์. “ปัญหากฎหมายการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในบริบทอิเล็กทรอนิกส์.” วิทยานิพนธ์

นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2558.